

Rapport Nr. 0265

Archeologienota

Oudenaarde, Kouterstraat
Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.2	Resultaten vooronderzoek	2
2.3	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	3
3	Programma van maatregelen	4

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2020-1047
Projectcode Onroerend Erfgoed		2020B121
locatie	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Oudenaarde
	Deelgemeente	Welden
	Straat	Kouterstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Oudenaarde
	Afdeling	10
	Secie	A
	Percelen	321A en 322A
Coördinaten	Noordoost	X: 100561,5849 Y: 174861,5264
	Noordwest	X: 100665,4927 Y: 174885,3221
	Zuidoost	X: 100612,9555 Y: 174745,8635
	Zuidwest	X: 100687,7033 Y: 174797,7035
Oppervlakte plangebied		Ca. 11227 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 1100 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen langs de Kouterstraat te Oudenaarde. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek en controleboringen uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Welden. Welden werd voor het eerst vermeld als *Wenlines* in 1110, wanneer de bisschop van Kamerijk het altaar van Welden schonk aan de Sint-Salvatorabdij van Ename.¹ Welden echter zou afkomstig zijn van *Weniliniom* of woonplaats van Wandilo, wat wijst op een vroegere oorsprong. Verschillende vondsten tonen aan dat mensen in de regio aanwezig waren vanaf de prehistorie. Na het verdrag van Meerssen in 870 behoorde Welden, gezien zijn ligging op de oostoever van de Schelde, tot Oost-Francië. Midden 11^e eeuw werd het door de graaf van Vlaanderen ingelijfd in het graafschap Vlaanderen binnen het markgraafschap Ename en de kasselrij van het Land van Aalst. Minstens vanaf het begin van de 12^e eeuw was de heerlijkheid Welden eigendom van de heren van Schorisse. In de 17^e eeuw werd ze verkocht aan de niet-adellijke Gentse familie van handelaars-magistraten, respectievelijk aan Sebastiaan d'Hane en aan de familie Volckaert, welke later wel de adellijke titel zou verwerven.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 8,3 en 54,9 m + TAW. Het plangebied ligt op een lager gelegen gedeelte, in de vallei van de Bovenschelde. Typisch voor de Vlaamse Ardennen is het sterk golvend landschap dat versneden is met kleine valleien. Het landschap is het gevolg van langdurige rivier- en hellingserosie. Binnen het plangebied varieert de hoogte tussen 10,7 en 11,5 m + TAW. De hoger gelegen gedeelten liggen in het noorden van het plangebied, het laagste gedeelte ligt ter hoogte van de binnentuin en langs de Oossebeek. Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als OB, OT, Ldc en Lfp. OB staat voor onder bebouwing en OT staat voor vergraven terrein. Een Ldc-bodem is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont. Een Lfp bodem is een zeer natte zandleembodem zonder profiel.

Binnen het plangebied zijn er enkele CAI-locaties gekend. De boerderij die op het plangebied staat is aangeduid als site met walgracht en is ook als bouwkundig erfgoed beschermd (CAI 503509). De walgracht zou pas rond 1980 gedempt zijn. Deze demping gebeurde in het kader van ruilverkavelingen waarbij de toenmalige gracht gedempt werd met puin en grond uit de ruime omgeving van het plangebied. Vlak tegen het plangebied werd in 1993 geprospecteerd, waarbij er lithisch materiaal, romeins aardewerk en middeleeuws aardewerk aangetroffen werd. Rondom het terrein zijn er ook verscheidene CAI-locaties aanwezig. Op ca. 100m ten zuidoosten van het plangebied, langs de andere kant van de Oossebeek, is een tweede cai-locatie van een site met walgracht, die te zien is op de Atlas der Buurtwegen (CAI 218820). Er werd een noodopgraving

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14119>

uitgevoerd in 1992 tijdens rioleringswerken, op ca. 400m ten westen van het terrein. Hierbij werden bewoningssporen uit de late ijzertijd, lithisch materiaal, romeins en middeleeuws aardewerk geregistreerd (CAI 508064). Op ca. 500m ten zuidwesten van het plangebied werd in 1993 een preventieve opgraving uitgevoerd. Er werd een romeins brandrestengraf, lithisch materiaal, romeins en middeleeuws aardewerk gevonden (CAI 508066). Op ca. 450m ten noordwesten van het plangebied werd tenslotte een muntfibula van Lodewijk de Vrome gevonden door middel van metaaldetectie (CAI 207735). Verder werd er rondom het plangebied veel geprospecteerd door o.a. Jan Moens en Marc Rogge, op ongeveer alle cai-locaties werd lithisch materiaal, Romeins aardewerk en bouw materiaal en Middeleeuws aardewerk aangetroffen.

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een nieuwe machineloods. De nieuwe machineloods zal zich in de zuidelijke zone van het plangebied, tegen de huidige machineloods situeren en heeft een oppervlakte van 1100 m². Een deel van de bestaande berging zal hiervoor afgebroken worden. Voor de bouw van de machineloods zal het terrein niet worden afgegraven, enkel de fundering zal lokaal ingegraven worden. De funderingspalen zullen een afmeting hebben van 50x50 cm. In totaal komt de bodemingreep hierdoor slechts op 70 m². De bestaande verharding blijft bij de werkzaamheden behouden.

Gezien de beperkte oppervlakte van de werken, ca. 70 m², is een vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Enkel de fundering zal worden uitgegraven (50 cm x50 cm), de bestaande steenslagverharding zal behouden blijven. J. Verrijckt bvba adviseert de vrijgave van het plangebied.

2.3 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat de bodemingrepen te beperkt zijn om een vervolgonderzoek op uit te voeren.

Hierbij in rekening houdend dat de toekomstige werkzaamheden slechts tot ca. 50 cm diepte gaan, adviseert J. Verrijckt bvba om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

3 Programma van maatregelen

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en controleboringen kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en controleboringen is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, zijn de geplande werkzaamheden en de dieptes van het archeologisch vlak, zoals aangetroffen bij de controleboringen. Deze beslissing steunt op onderstaande redenering:

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee.
- Site aanwezig: Ja, binnen het plangebied werd de boerderij beschermd als bouwkundig erfgoed. Naar verluid is het bewaarde grondplan van de hoeve uit 1792, in oorsprong heeft het waarschijnlijk echter een oudere voorganger. De walgracht werd in de jaren 1980 volledig gedempt. Deze demping gebeurde in het kader van ruilverkavelingen waarbij de toenmalige gracht gedempt werd met puin en grond uit de ruime omgeving van het plangebied.
- Voldoende info versturende impact van de geplande werkzaamheden op eventuele archeologische sites: Gezien de beperkte oppervlakte van de werken, ca. 70 m², lijkt een vervolgonderzoek niet noodzakelijk. Enkel de fundering zal worden uitgegraven (50 cm x 50 cm), de bestaande steenslagverharding zal behouden blijven. J. Verrijckt bvba adviseert de vrijgave van het plangebied.

Om te garanderen dat eventuele archeologische sites niet verstoord worden, mag niet afgeweken worden van de bouwplannen zoals opgenomen in deze archeologienota. Tevens dient er op toegezien te worden dat zware machines zoals vrachtwagens, graafmachines etc... niet over de afgegraven niveaus rijden. Hierbij wordt eventuele compactering van archeologische sporen en het vernietigen van archeologische sporen bij het wegzakken van deze machines, voorkomen. Concreet wil dit zeggen dat eventuele nieuwe lagen en structuren steeds voor zich uit geplaatst moeten worden. Zware machines mogen niet in de uitgegraven zone rijden om eventuele lagen en structuren op de uitgegraven grond te trekken. Men mag enkel de uitgegraven zone betreden indien er een eerste laag van 20 cm is aangebracht waarop zware machines kunnen rijden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.